

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 200903360-2/CGL

Vår ref: 09/00197-4

Dato: 10.11.2009

FORSLAG TIL FORSKRIFTER TIL DEN NYE MINERALLOVEN - HØRING

Vi viser til Deres høringsbrev av 14.09.09 angående nye forskrifter i tilknytning til ny minerallov.

Vedlagt følger våre merknader til forslag til forskrifter til mineralloven.

Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard (Bergvesenet) mener forskriftene dekker det umiddelbare behovet for forskriftsregulering etter mineralloven på en god måte.

Vi vil likevel peke på det er en del forskrifter som på grunn av tidspresset er utsatt da de ikke er kritiske for minerallovens ikrafttreden, for eksempel forskrifter om gruvekart.

Vi har imidlertid kommentarer til noen av de foreslåtte forskriftene:

Til § 1-1

Overskriften Søknad om undersøkelsesrett foreslås endret til "Søknad om undersøkelsesrett til statens mineraler".

Forslaget innebærer ingen realitetsendring men kan likevel bidra til å rydde eventuelle misforståelser og uklarheter av veien.

Til § 1-2

Der undersøkelsesområdene går over flere kartsoner vil kravene til både parallellitet og rettvinklethet i forhold til hovedaksesystemet være umulig å oppfylle.

En løsning på dette problemet er å gi alle undersøkelsesområder, som henger sammen fra en og samme søker, koordinater i en sone selv om undersøkelsesområdene strekker seg over flere soner. Direktoratet forlenger den ene sonen inn i den tilstøtende sonen. Da fraviker man i og for seg kravet om parallellitet til hovedaksesystemet. Bergvesenet foreslår her en endring som vist i forslaget til § 1-2 under.

Vi foreslår også en regelendring som klart viser at det er Direktoratet som kan fravike kravene om parallellitet og rettvinklethet. Vi ønsker det skal gå klart fram at søker ikke har krav på å få godkjent avvik fra kravene i forhold til egen søknad.

Videre må henvisningen til WGS 84 i første ledd ut. Søknader etter WGS 84 jf§ 1-1 kan godtas fordi WGS 84 og EUREF 89 i praksis avviker ubetydelig fra hverandre. Undersøkellesområdet skal likevel alltid utstedes i EUREF 89 som er norsk standard kartdatum, selv om søknaden er i WGS 84. Direktoratet foretar en konvertering fra WGS 84 til EUREF 89. Henvisningen til WGS 84 må derfor ut i § 1-2 første ledd.

§ 1-2 Undersøkellesområdets form og størrelse

Undersøkellesområdet skal være en rettvinklet firkant. Området skal ikke være større enn 10 km² og den lengste siden ikke lenger enn 10 kilometer, regnet i horisontalplanet. Ingen side skal være kortere enn 1 kilometer. Sidene skal følge eller være parallelle med hovedaksesystemet UTM i kartdatum EUREF 89 (WGS 84). Målestokken skal være 1: 50 000.

Dersom undersøkellesområdet legges inn til et annet undersøkelles- eller utvinningsområde **eller der undersøkellesområdene går over flere soner i UTM systemet**, kan **Direktoratet** fravike kravet om undersøkellesområdets form og parallellitet så langt det er nødvendig. Undersøkellesområdet kan ikke ha flere enn fire hjørnepunkter.

Til § 1-3

Ordlyden ” Direktoratet for mineralforvaltning kan etter søknad” peker mot en diskresjonær saksbehandling fra Direktoratets side, hvor visse kriterier må være oppfylt eller hvor vilkår kan stilles for at søknaden kan innvilges. Dette er ikke tilfelle. Realiteten er at innehaver av undersøkellesområdet selv bestemmer størrelsen på sitt undersøkellesområde. Vi foreslår derfor at teksten endres til at det er innehaver av undersøkellesstillatelsen som, etter melding til Direktoratet, kan endre undersøkellesområdets størrelse.

Dog må den nye formen på undersøkellesområdet være innenfor grensene i § 1-2. Vi foreslår derfor at det som siste setning tas inn følgende formulering. ”§ 1-2 gjelder så langt det passer for de reduserte undersøkellesområdene”.

Forslag til ny ordlyd § 1-3

§ 1-3 Reduksjon av undersøkellesområdets størrelse

Innehaver av undersøkellesstillatelse til statens mineraler, kan etter melding til Direktoratet for mineralforvaltning redusere undersøkellesområdets størrelse. Dersom undersøkellesområdet deles inn i to eller flere uavhengige deler, beholder ett av de nye områdene gammelt løpenummer, de øvrige tildeles nye løpenummer. Prioritet og utløpsdato for undersøkellesrettene endres ikke av reduksjon i undersøkellesområdets størrelse.

§ 1-2 gjelder så langt det passer for de reduserte undersøkellesområdene.

Til § 2-1

Her foreslås det at begrepet GAB data § 2-1 pkt. 4 går ut, da begrepet må anses som foreldet og erstattes, med edr-data (eiendomsregister-data).

Til § 2-2 Utvinningsområdet

Siste ledd foreslås tatt ut i sin helhet. Bergvesenet kjenner ikke til ett eneste tilfelle fra de siste tiårene der det har blitt stilt krav om merking av utmål i marken. Vi kjenner heller ikke til tilfeller der dette har skjedd på frivillig basis. Dagens bruk av GPS forsterker bildet av disse reglene som foreldet ytterligere.

Til § 9-1

Her skal vi foreslå en innfasing der eksisterende mutinger fases inn i det nye prissystemet etter alder fra utstedelsesdato. For mutinger som er mer enn fem år gamle vil en prisstigning fra kr 30 pr. påbegynte 10 000 m² til kr 50 pr. påbegynte 10 000 m² framstå som en så stor prisøkning at den må regnes som upåregnelig. Det foreslås derfor at settes et tak på avgiften i en overgangsperiode på ett år. Dette gir innehavere av mutingene etter dagens system rimelig tid til å vurdere hvilke mutinger som man ønsker å beholde og hvilke mutinger en ønsker å slippe i det fri. Taket foreslås til dagens sats kr 30 pr. påbegynte 10 000 m². Med et slikt tak vil ingen uansett måtte betale mer enn etter dagens system i en rimelig overgangsperiode.

§ 9-1 Om årsavgift for undersøkelsesrett

I medhold av mineralloven § 56 tredje ledd skal årsavgift for å beholde undersøkelsesrett til statens mineraler for hver påbegynte 10 000 m² utgjøre:

- Det andre og tredje kalenderåret	kr 10
- Det fjerde og femte kalenderåret	kr 30
- Det sjette og sjuende kalenderåret	kr 50

Ved forlengelse av undersøkelsesrett, jf. mineralloven § 23, er årsavgiften kr 50.

Eksisterende undersøkelsestillatelser etter Bergverksloven av 1972 (mutinger) betaler avgift etter reglene her. Beregningen av alder, etter første ledd, for eksisterende undersøkelsestillatelser skal ta utgangspunkt i utstedelsesdato. For eksisterende undersøkelsestillatelser i det sjette og sjuende kalenderåret, etter utstedelse, skal årsavgiften likevel ikke være på mer enn kr 30 for hver påbegynte 10 000 m² i det første kalenderåret etter lovens ikrafttreden.

Til § 10-1 annet ledd

Til ordlyden ”grunnlaget for beregningen av avgiften er utvinnens salgsinntekter”. Det er viktig at forskriften ikke setter likhetstegn mellom omsetningsverdi og utvinnens salgsinntekter. Dette er etter vår mening ikke synonyme begreper. Omsetningsverdi peker

på en objektiv markedsverdi (der dette finns) mens salgsinntekter er det selgeren faktisk godskrives for salget. I vertikalt integrerte selskaper kan prisdannelsen (internprisingen) mellom de ulike avdelingene skje etter helt andre kriterier enn omsetningsverdi. De oppgitte salgsinntekter kan for vertikalt integrerte selskaper avvike vesentlig fra omsetningsverdien.

Den faktiske salgsinntekten kan bare være et utgangspunkt for hva som må anses å være omsetningsverdien.

Vi foreslår derfor at Direktoratet, der det kan godtgjøres et vesentlig avvik mellom omsetningsverdi og salgsinntekt, kan fastsette at en beregnet omsetningsverdi skal ligge til grunn for beregningen av avgiften.

§ 10-1 Avgiftens størrelse og beregning

Utvinner av forekomst av statens mineraler skal betale grunneieren en årlig avgift på 0,5 prosent av omsetningsverdien av det som utvinnes, jf. mineralloven § 57 første ledd.

Grunnlaget for beregningen av avgiften skal i utgangspunktet være utvinnere salgsinntekter (eksklusive merverdiavgift) ved omsetning av uttatte mengder, med tillegg av mengder som potensielt har omsetningsverdi, men som utvinner bearbeider eller videreforedler i egen regi eller på annen måte nyttiggjør seg uten å foreta omsetning. Dersom det kan godtgjøres et vesentlig avvik mellom utvinnere salgsinntekt og normal omsetningsverdi, kan Direktoratet for mineralforvaltning fatte vedtak om avgiftens beregningsgrunnlag. Dersom det skjer en ytterligere videreforedling enn oppredning, legges omsetningsverdien før videreforedlingen til grunn.

Til § 10-2

Protokollen som beskrives i § 10-2 vil kunne inneholde opplysninger som klart må kunne anses som forretningshemmeligheter. Selv om metallet i seg selv er notert på en metallbørs vil prisen på konsentratet fra smelter kunne variere. Flere mineraliseringer av statens mineraler selges ikke som metallkonsentrater, men som produkter hvor selve mineralet i seg selv utgjør verdikomponenten. Eksempler på dette er ulike jernforbindelser eller titanforbindelser som ikke selges for utvinning av metallinnholdet, men hvor oksydet av metallet, i seg selv, er særlig verdifullt som pigment eller filler. I slike tilfeller er prisen ofte direkte avtalt mellom kjøper og selger, og må anses å være en forretningshemmelighet jf. forvaltningsloven § 13. Skal grunneier i slike tilfeller ha innsynsrett i protokollen? Og skal i så fall slikt innsyn gjøres avhengig av taushetsplikt i forhold til forretningshemmeligheter? Vi antar at utvinnere ikke vil være særlig komfortable med en slik løsning.

Vi foreslår derfor en løsning der Direktoratet kan gå inn og vurdere om utbetalingene til grunneier er i samsvar med bedriftens salg og produksjon. En slik løsning har to fordeler. For det første løser den problemet med innsyn i taushetsbelagte protokoller. En regel der Direktoratet kan gå inn og vurdere om utbetalingene til grunneier er i samsvar med regleverket kan også være prosessøkonomisk gunstig. Dette vil være et langt enklere og billigere alternativ enn ulike former for rettslige tvisteløsninger.

§ 10-2 Protokoll over produksjonen

Til bruk for beregningen av avgiften til grunneieren skal utvinneren føre protokoll hvor enhver levering av produkter fra uttaket, eller i tilfelle fra sjeide- eller oppredningsverket, blir fortløpende ført inn med angivelse av produktenes art, mengde og oppnådd pris. Dersom utvinner selv bearbeider malmen ut over sjeiding og oppredning skal den antatte salgsverdien før denne bearbeiding anføres i protokollen.

Dersom grunneier ikke kan få innsyn i protokollen, på grunn av forhold som kan være egnet til å skade bedriftens forretningsførsel om de ble alminnelig kjent, kan grunneieren be Direktoratet om å vurdere om beregningen av avgiften er riktig i forhold til protokollen. Direktoratet kan i slike tilfeller be om å få protokollen eller kopi av denne utlevert.

Med hilsen

Per Zakken Brekke
bergmester

Bård Dagestad
underdirektør